EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.4.2023
COM(2023) 211 final

2023/0110 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel tsiviilõhusõidukitega kauplemise komitees seoses Brasiilia ühinemisega tsiviilõhusõidukitega kauplemise lepinguga

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus on käsitletud otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel tsiviilõhusõidukitega kauplemise komitees (edaspidi „komitee“) seoses komitee kavandatava otsusega, mis käsitleb Brasiilia ühinemist tsiviilõhusõidukitega kauplemise lepinguga.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Tsiviilõhusõidukitega kauplemise leping

Tsiviilõhusõidukitega kauplemise leping (edaspidi „leping“) on WTO raames sõlmitud mitmepoolne leping, mille eesmärk on kaotada imporditollimaksud, mida kohaldatakse õhusõidukite (v.a sõjalennukid), tsiviillennukite mootorite ning nende osade ja komponentide, tsiviilõhusõidukite osade ja sõlmede ning lennusimulaatorite ja nende osade suhtes. Leping jõustus 1. jaanuaril 1980.

Euroopa Liit on lepingu osaline[1]. Lepingus osalevad ka 19 ELi liikmesriiki[2]. Kuna ühine kaubanduspoliitika kuulub ELi ainupädevusse, aga EL on WTO liige, mistõttu kuulub WTOsse territooriume, kus kohaldatakse ühist kaubanduspoliitikat (s.t ELi liikmesriigid), siis esitab komitees liidu ja selle liikmesriikide seisukoha komisjon.

Brasiilia esitas 14. juunil 2022 komiteele lepinguga ühinemise taotluse ja oma kavandatavad tariifikohustused.

Kuna tegemist on esimese ühinemistaotlusega, mille WTO liikmed selles komitees läbi vaatavad, siis arutas komitee 10. oktoobril 2022 seda, kuidas Brasiilia lepinguga ühinemise taotluse läbivaatamine peaks toimuma.

Käesolevas ettepanekus esitatud kavandatava nõukogu otsuse kohaselt esitab komisjon komitees Euroopa Liidu nimel seisukoha Brasiilia ühinemise kohta.

2.2. Tsiviilõhusõidukitega kauplemise komitee

Komitee ülesanne on jälgida lepingu rakendamist ja pidada konsultatsioone tsiviilõhusõidukite sektori arengu küsimustes, et teha kindlaks, kas vaba ja moonutamata kaubanduse jätkumise huvides on vaja teha mingeid muudatusi.

Komitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel. Kui konsensuslikule otsusele ei jõuta, otsustatakse küsimus hääletamise teel.

2.3. Komitee kavandatav õigusakt

Konkreetset kuupäeva ei ole küll veel kokku lepitud, kuid otsuse Brasiilia ühinemise kohta lepinguga (edaspidi „kavandatav õigusakt“) teeb komitee lähitulevikus.

Komitee võtab kavandatava õigusakti vastu lepingu artikli 9 lõike 1 punkti 3 ja lepingu artikli 9 lõike 1 punkti 3 rakendamist käsitleva suunise punkti 5 alusel. Viimases on sätestatud, et kui komitee otsustab ühinemistingimused heaks kiita, võtab taotluse esitanud valitsus kõik vajalikud meetmed ühinemistingimuste täitmiseks ning võib komitee nõusolekul anda WTO peadirektorile hoiule ühinemiskirja, milles on esitatud kokkulepitud ühinemistingimused.

---

[1] Nõukogu 10. detsembri 1979. aasta otsus aastatel 1973–1979 toimunud kaubandusläbirääkimistest tulenenud mitmepoolsete lepingute sõlmimise kohta (EÜT L 71, 17.3.1980, lk 1–2).

[2] Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Leedu, Luksemburg, Läti, Madalmaad, Malta, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa ja Taani.

Kavandatav õigusakt lubab Brasiilial lepinguga ühineda ning soodustab vaba ja moonutamata kaubandust tsiviilõhusõidukite sektoris.

See muutub lepinguosalistele siduvaks vastavalt lepingu artikli 9 lõike 3 punktile 1, milles on sätestatud, et kõigi teiste valitsuste suhtes jõustub leping kolmekümnendal päeval pärast lepingu heakskiitmise või sellega ühinemise kuupäeva.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Üldmärkused

Käesoleva ettepanekuga võimaldatakse ELil ühineda komitee oodatava konsensusega kavandatava õigusakti suhtes.

Praegu ei ole veel teada, millal allakirjutanud konsensusele jõuavad, kuid nõukogu peab ELi seisukoha ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaselt eelnevalt kindlaks määrama.

Liit kavatseb Brasiilia lepinguga ühinemist toetada. Komisjon soovitab seda seisukohta järgmistel põhjustel.

Brasiilia esitatud kohustused

Tollimaksud ja muud maksud

Brasiilia on komiteele esitanud lepingu artikli 2 lõikes 1 sätestatud kohustuste kohased tariifikohustused. Kui Brasiilia tariifikohustusi käsitlevad arutelud komitees on lõpule jõudnud ja neid kohustusi kajastavate tariifiridade loetelu on koostatud, saab Brasiilia lisada nimetatud toodete tollimaksuvaba režiimi oma GATTi loendisse. Kui Brasiilia ühinemismenetlus on lõpule jõudnud, integreeritakse leping Brasiilia õiguskorda.

Brasiilia juba kohaldab tollimaksuvaba režiimi kõigi Brasiilia esitatud tariifikohustustes loetletud toodete suhtes, kui neid kasutatakse tsiviilõhusõidukites. Mis puudutab artikli 2 lõike 1 punktist 2 tulenevaid kohustusi, siis õhusõidukite remondiks kasutatavate toodete tollimaksuvabastus on Brasiilia kehtivate õigusaktidega juba ette nähtud. Mis puudutab lepingu artikli 2 lõikes 2 sätestatud kohustusi, siis Brasiilia tollihalduses juba toimib lõppkasutussüsteem, millega võimaldatav tollimaksuvaba režiim on võrreldav teiste lepinguosaliste rakendatava režiimiga, mis ei takista kaubandust ega ole vastuolus GATTi ja muude GATTi egiidi all läbiräägitud mitmepoolsete lepingute kohaldatavate sätetega.

Tehnilised kaubandustõkked

Mis puudutab artiklis 3 sätestatud tehniliste kaubandustõketega seotud kohustusi, siis Brasiilia osaleb WTO tehniliste kaubandustõkete komitee aruteludes ega võta mingeid meetmeid, mis oleksid vastuolus tehniliste kaubandustõkete lepinguga.

Ametiasutuste suuniste alusel toimuvad hanked, kohustuslikud allhanked ja soodustused

Brasiilia riigihangete kord, suunised ja menetlused on juba lepinguga kooskõlas. Üldiselt on kodu- ja välismaiste tarnijate erinev kohtlemine Brasiilia riigihankeseaduse (seadus 14,133/2021) mitme sättega keelatud. Võttes arvesse, et seadus juba võimaldab kodu- ja välismaiste tarnijate võrdset kohtlemist, avaldas majandusministeeriumi haldussekretariaat 2020. aasta veebruari suunise nr 10, millega muudeti kehtivat korda ja võimaldati hangetes osaleda ka sellistel välismaistel äriühingutel, kellel ei ole Brasiilias esindust.

Kaubanduspiirangud

Brasiilia ei kohalda tsiviilõhusõidukite impordi suhtes koguselisi piiranguid ega impordi litsentsimise nõuet, mis oleks vastuolus GATTi ja muude GATTi egiidi all läbiräägitud

mitmepoolsete lepingute kohaldatavate sätetega. Puuduvad ka koguselised piirangud ja ekspordi litsentsimise nõue, mis piiraks tsiviilõhusõidukite eksporti teistele lepinguosalistele ärilistel või konkurentsi kaalutlustel ning oleks vastuolus GATTi ja muude GATTi egiidi all läbiräägitud mitmepoolsete lepingute kohaldatavate sätetega.

Valitsuse toetused, ekspordikrediit ja õhusõidukite turustamine

2007. aastast osaleb Brasiilia tsiviilõhusõidukite ekspordikrediidi sektorileppes, mis on Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) riiklikult toetatava ekspordikrediidi kokkuleppe lisa. Seega on Brasiilia riiklikult toetatava ekspordikrediidi programmid täielikult kooskõlas sektorileppe suunistega, s.t riiklikult toetatava ekspordikrediidi tingimused ei ole soodsamad kui on sätestatud sektorileppes.

Piirkondlikud ja kohalikud valitsusasutused

Brasiilia põhiseaduse kohaselt on vabariigi presidendil ainupädevus sõlmida rahvusvahelisi lepinguid, kuid ta vajab rahvuskongressi heakskiitu. Lisaks, nagu eespool mainitud, muutub leping riigis siduvaks õigusaktiks, kui Brasiilia föderaalvalitsus on pärast rahvusvahelist ratifitseerimist või lepinguga ühinemist lepingu tingimused oma õigusesse üle võtnud.

Soovitus

Brasiilia ühinemine lepinguga aitab tõenäoliselt kaasa tsiviilõhusõidukite turu edasisele rahvusvahelisele avanemisele, kuna lepinguosaliste arvu suurenemine õhutab ka teisi riike lepinguga ühinema. Komisjon soovitab Brasiilia esitatud kohustustega nõustuda.

Sellest tulenevalt tehakse ettepanek anda komisjonile volitused esitada tsiviilõhusõidukite komitees liidu pooldav seisukoht Brasiilia lepinguga ühinemise küsimuses.

Algatus on täielikult kooskõlas senise poliitikaga. Sarnased otsused on vastu võetud näiteks Austraalia ja Uus-Meremaa ühinemise kohta teise WTO lepinguga – riigihankelepinguga.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu[3].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Komitee on moodustatud lepingu artikli 8 lõike 1 alusel.

Akt, mille komitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Vastavalt tsiviilõhusõidukitega kauplemise lepingu artikli 9 lõike 3 punktile 1 muutub kavandatav õigusakt rahvusvahelise õiguse alusel lepinguosaliste jaoks siduvaks.

[3] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Kavandatav õigusakt ei täienda ega muuda kokkuleppe institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on ettepaneku kohase otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev materiaalõiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava õigusakti peamine mõte ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

2023/0110 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel tsiviilõhusõidukitega kauplemise komitees seoses Brasiilia ühinemisega tsiviilõhusõidukitega kauplemise lepinguga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis tsiviilõhusõidukitega kauplemise lepingu (edaspidi „leping“) nõukogu otsusega 80/271/EMÜ[4] ja see jõustus 1. jaanuaril 1980.

(2) Brasiilia esitas 14. juunil 2022 tsiviilõhusõidukitega kauplemise komiteele (edaspidi „komitee“) lepinguga ühinemise taotluse ja oma kavandatavad tariifikohustused.

(3) Nende kohustuste põhjal vastab Brasiilia lepinguga ühinemise taotlus lepingus sätestatud tingimustele.

(4) Brasiilia ühinemine lepinguga soodustab tõenäoliselt vaba ja moonutamata kaubandust tsiviilõhusõidukite sektoris.

(5) Vastavalt lepingu artikli 9 lõike 1 punktile 3 ja lepingu artikli 9 lõike 1 punkti 3 rakendamist käsitleva suunise punktile 5 on komitee pädevuses teha otsus, millega ta kiidab ühinemistingimused heaks.

(6) Sellest tulenevalt on vaja kindlaks määrata seisukoht, mis võetakse liidu nimel komitees seoses Brasiilia ühinemisega kõnealuse lepinguga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel võetakse tsiviilõhusõidukitega kauplemise komitees seisukoht nõustuda Brasiilia ühinemisega tsiviilõhusõidukitega kauplemise lepinguga.

[4] EÜT L 71, 17.3.1980, lk 1–2.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja